

V torek, četrtek in soboto
lahaja in velja v Mari-
boru brez pošiljanja na
dolu za vse leto 8 gl. — k,
za pol leta . . . 4 " — " —
za četrlet . . . 2 " 20 "

Po pošti:
Za vse leto 10 gl. — k,
za pol leta . . . 5 " — " —
za četrlet . . . 2 " 60 "

Vredništvo in opravništvo
je na stolnem trgu (Dom-
platz) hiš. št. 184.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiskajo 1krat,
5 kr., če se tiska 2krat,
4 kr., če se tiska 3krat.
Veče pismenke se plača-
jejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačat-
kolek (štempelj) za 30 k.
Rokopisi se ne vračajo,
dopisni naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 45.

V Mariboru 17. aprila 1869.

Tečaj II.

Ruska in drugi Slovani.

II.

„Za barbarstvo se ne morem navdušiti, a tudi ne za oblast, ki se opira na bajonete“ tako je pel — ne skrivni svetovalec veliki Goethe, temuč — slavljen pesnik ruskega naroda Lermontov. In ta klic nahaja mogočen odmev v prsih vsacega omikanega in po omiki hrepenečega Slovana.

Če smo torej navdušeni za napredek Rusije, nismo tega napredka veseli, ker bi morda prinašal moč njeni dinastiji, temuč: „bože cara hrani“ se pri nas inostranskih Slovanih glasi: „bože daj bratovskemu nam narodu ruskega srečo, bože ohrani najkrepkejšega sina Slave. In do teh simpatij imamo ravno toliko pravice, kakor je imajo avstrijski Nemci do svojih simpatij za razvitek in celo edinost Nemčije, katerih simpatij nikdar ne skrivajo, temuč jim še avstrijski državniki svoj oficijelni pečat pritiskajo, da Slovani pač nismo v dvomu o njih. Do teh simpatij imamo iste naravne pravice, ktere imajo mlajši bratje, ki morajo ločeni od samostojnega starejšega pri družih gospodarjih živeti, do svojega starejšega brata. „Golos“, čigar kos članka o panslavizmu smo v enem zadnjih listov prinesli, odgovarja zdaj glasovom v nekterih českich listih in pobijaje umenje pražke „Correspond.“ zatrjuje še enkrat, da „nihče v Rusiji noče, da bi se drugi Slovani v rusko državo vtelesili; ali Rusom je jasno kot beli dan, da zapadni Slovani, zari-vajoči se v svojo krajno narodnost, ne dosežejo nikdar zaželenega in potreb- nega zedinjenja med seboj in nasledkom tega bodo večno podložniki tujim narodom.“

In pogledimo v svojo žalostno zgodovino in videli bomo, da smo bili Slovani pod tujimi narodi, in pogledimo v sedanjosti okrog, in videli bomo da smo še; da nemški in magjarski časopisi tega sami ne tajé in gospodarsko višo „stellung“ Nemcev nad Slovani zagovarjajo z „višo kul- turo“, ker jim pravičnejih razlogov manjka. In kako je bilo in kako je to mogoče? Mogoče je, ker so nas naši nasprotniki vselej znali razdrobiti in razdeliti. In ta glasoviti „divide et impera“ se kaže še denašnji dan. Ta „divide et impera“ narekuje nemškim in magjarskim in še nekterim listom, da večno bevkaajo in rusko ime vedno in vedno mečejo v en mernik z despotizmom, bajonetom, ječo, knuto itd. Ljubezen do nas in naše svobode jim tega ne veleva, kajti te ljubezni nismo od vseh njih nikdar ni najmanje trohice videli. In baš ker je nismo videli, ne verujemo tudi na njo in smo prepričani, da se tu jokajo krokodilje solzé nad nami, da je pri ljudeh, ki iz dunajskih in družih Press govoré, sam goli egoizem, strah gospodstvo izgubiti, vir vsega onega bevkanja, onega navidezno skrbečega varstva nad nami. —

Zatorej se ne damo slepiti. In če nam malate to in ono bivšo ali še obstoječo nesvobodo v Rusiji, ktera je tam vpeljevala (notabene) ne m- ška vlada, in ktere odpravlja še le, ko se je poslovanila, ne zatartete nobe- nemu poštenemu Slovianu sočutja do ruskega naroda in želje po večem edin- stvu med Slovani. Pač pa nam vzbudite vprašanje: Kakove cvetove je svo- boda drugde poganjala? Ali ni ječa, bajonet, in vsakovrstno enako — najti bilo in je še marsikje? Odgovor daje nam in vam tudi zgodovina preteklosti in zdanjosti.

Celo topanje prizadevanje nekterih listov tudi družim Slovianom tisto sovraštvo do Rusov vzbuditi, ki ga imajo sami s tem pripomočkom, da trdé, ka Rusi niso Slovani. Dunajski vladni „Pressi“ ste še le v novejšem času našli, kar vé pri nas vsak gimnazijalec, da so Slovani absorbirali nekoliko azijskih elementov vase, kakor tudi Bolgari, — in kriče nam: Rusi niso Slovani! Pri tem pa ne vedó, da imajo doma bruno v očeh, ko drugde pezdir puljijo. Tudi njih prošla zgodovina kaže, da so Prusi, Pomoranci, Šlezi itd. pomemčeni Slovani, in da so ravno ti denes najkrepkejši Nemci ter da, ako boše Nemčija vstala in rastla, rastla bode na tleh, pognojenih z mlado slovansko krvjo.

Kakor nemška, temna je tudi naša slovanska prihodnost in nihče je ne more že zdaj videti. Mi Slovenci smo dostikrat že izrekli, da trdno upamo, ka bode Avstrija prišla na srečno pot, koder bode enotno hodila večina njenih prebivalcev (Slovani namreč) z drugimi narodi. Vzajemnost naša z družimi tudi inostranimi narodi te poti ne bode mogla preprezati. Ko bi pa nesreča prišla Avstriji od ravno tistega naroda, kterega je do zdaj imela za prvega ljubljenca, tačas bode pač vsak Slovenec pred in raje postal po narodnosti Rus nego Prus. Kajti Slovanje smo in ho- čemo ostati; svoje slovanske krvi in moči smo neprosto voljno darovali Ger- maniji več kakor je nam ljubo. Da je v sistemi nekterih, nas v Nemce spremeniti, to je jasno, kajti le tako se more umeti glasoviti „most od Drave do Adrije.“

Kot Slovencev nas je premalo, da bi se držali kot čisto sami in odločeni nasproti mogočnim navalom nemštva in italijanstva. Ko bi denes družih Slovanov zmanjkalo, popustimo jutri vse naše narodnostno delovanje. Baš zato pa, ker se opiramo kot Slovanje na vse slovanstvo, ker smo si v svesti moralne pomoči od sorodnega juga in zapado-severja, zato nočemo narodne smrti umreti. Potem se bode ravnala in se mora ravnati naša politika; ako

ne, bomo slepi za svojo bodočnost in se bomo potopili, bomo postali Ger- maniji in Italiji — gnoj, iz nad kterega bo cvela slava in moč tujim narodom. Torej živila duševna in politična vzajemnost slovanska!

Svet slovenskim državnim poslancem.

„Iz središča prihodnje Slovenije“ se je brez podpisov v „Zukunfti“ razglasilo slov. državnim poslancem sledeče odprto pismo:

„Prvi teden maja meseca se na novo razide državni zbor. V malo poletnih mesecih morajo delegacije in pa deželni zbori svoja opravila dokončati, da more z jesenjo zopet državni zbor na svoje delo. Torej bo dežel- nim zborom tudi letos kolikor najkrajši čas za njih obravnavanje odločen, tako da bodo kakor po navadi menda komaj najnujnejše, čisto opravilne za- deve mogli rešiti. Že zatorej in pa ker ne spada v oblast posameznih deželnih zborov, sklepati o predmetih, ki se več deželnih zborov skupno tičejo, ne moremo skoraj pričakovati, da bi deželni zbori sami in prvi začeli obravnavati ono zadevo, ki zdaj naš slovenski narod v prvi vrsti zanimiva, namreč tirjatev po politično — administrativnem zedinjenji vojvodine Kranjske, mejne grofije Isterske s poknježeno grofijo Goriško in Gradiško vred, tržaške mestne okolice in pa slovenskih oblastij vojvodine Štirske in Koroške v skupno upravno oblastje. Zatorej in ker bo imel itak državni zbor v tej zadevi zadujo besedo in konečno ker bi se dalo vprašanje najhitreje in najprimerneje rešiti, če ga vzeme državni zbor sam v roke — rešiti, ako se sploh še hoče dati slovenstvu kaka pravica, ako je sploh mogoče in kaj volje pripoznati vso vrednost narodnega življa nasproti italijanizmu, ki se bolj in bolj razprostira in Avstrije obstanek ob Adriji v nevarnost spravlja, ako je sploh mogoče in kaj volje narodni živelj porabiti kot najtrdnjšo državno brambo, kar bi narodni živelj biti mogel: prosimo Vas s tem, da kolikor mogoče hitro in vsa- kako še toliko o pravem času, da se bo še v sedanjem zasedanji o tem skle- pati moglo, v poslanski zbornici stavite ta-le nasvet:

Gledé na to, da državna osnovna postava 21. dec. 1867 vsem de- želam in narodom v državi zagotavlja, ka morejo na narodni podlagi enako razvijati svoje dušne in materialne moči;

Gledé na to, da se morejo zlasti v svoji omiki zaostali narodi le tedaj resnično razvijati in napredovati, ter se drugim narodom ravnopravno na stran postaviti, ako se zberó in združijo vse dušne in materialne moči njih narodnosti, ako morejo iz enega samega središča vse dušno in telesno življenje narodovo voditi, oživljati in pospeševati;

Gledé na to, da je slovensko ljudstvo zdaj razcepljeno v 6 raznih kronovin, da ga to ustavlja v njegovem napredku, v vzajemnem podpiranji vseh ljudskih življev, v vsacem delu s združeno močjo, in da so mu že zarad tega siloma odtegnena vsa ona sredstva do napredka, katerih imajo drugi narodi toliko v ponudu, ka si morejo hitro pomagati;

Gledé konečno na to, da je slovenski narod popolnoma spoznal svoje nesrečno stanje, da se je prepričal, ka se ne more kosati z drugimi narodi, in da je v mnogih ljudskih taborih izrekel svojo resno voljo, ka se hoče konečno znebiti tega žalostnega stanja, ki ga obsoja k večnemu dušnemu in materialnemu siromaštvu, k neveljavnosti in zaničevanju, in da je slovenski narod trdno sklenil svojo voljo z vsemi postavnimi sredstvi izvršiti;

Gledé na to: da domači deželni zbori slovenskih kronovin nimajo polne kompetencije, v tej zadevi, ki se tiče vzajemno več obstoječih krono- vin, prvi začeti, še menj določno o njej sklepati, kolikor že tudi spoznavajo važnost in nujnost dejanj tega namena:

Nasvetujejo podpisani:

Visoka zbornica poslancev naj sklene, da se zbere odbor devetih udov, ki sme po potrebi tudi take zaupne može iz dotičnih kronovin v po- svetovanja poklicati, ki niso udje državne zбора. Temu odboru naj se naroči:

1) da natančneje preudari vprašanje o osnovanji skupnega upravnega oblastja iz vseh slovenskih kronovin zapadne polovice v državi, to je naj- prvo iz vojvodine Kranjske, mejne grofije Istrije, poknježene grofije Goriške in Gradiške, mesta in okrožja Tržaškega in ako mogoče (eventull!) potem tudi iz slovenskih delov vojvodine Štirske in Koroške, ter da to vprašanje preišče v državnopravnem, v administrativnem, narodnem, gospodarskem in narodno-političnem obziru;

2) ako se spozna, da je dobro ali silno potrebno, ka se tako zedi- ujenje izvrši, naj odbor predloži, kako in s kterimi primernimi pogoji je izvršenje mogoče, z ozirom na vse pravične tirjatev posameznih kronovin in oblastij, in tako da se kolikor najbolj mogoče varujejo posamezne institu- cije in posebne potrebe posameznih okrajev;

3) ako bi se zedinjenje imenovanih kronovin za takoj zdani čas ne moglo nasvetovati ali zdelo nemogoče, da bi se vsaj vprašanje, kako se bi ustregio od slovenskega naroda tako enoglasno izrečeni želji po skupnih učilnih zavodih, osnovanji enako organizovanih in po enem načelu uravnanih, med seboj vzajemno zvezanih srednjih šolah (gimnazijah in realkah), za vse slovenske kronovine enako uredjenih seminarjih za odgojo učiteljev, po skup- nih pravoslavnih, bogoslavnih in modroslovnih učiliščih — vsestransko, pra- vično in dobrohotno preudari.

To tirjatev stavljamo tu javno zastopnikom slovenskih kronovin, in jim dajamo ob enem priliko, marsiktere zamujenosti zopet popraviti, ktere se jim ali po pravici, ali po krivici ne bomo preiskovali zaradi velikosti denašnje zahteve — od raznih strani očitajo. Naj s tem, da hitro, previdno in odvažno rešijo vsaj to reč na koncu zasedanja, dokažejo, da niso pozabili, ka so zastopniki slovenskega naroda.*

O tem čudovitem političnem polovičarji bomo imeli v prihodnje prilike več govoriti. Za zdaj bi samo želeli, da bi se podpisniki tega pisma brez potrebe javnosti ne odtegovali.

Vseučilišče v Zagrebu.

Ne moremo se Slovenci ponašati, da bi bili v denarnem obziru tudi le primerno in po svojih slabih močeh pomagali vresničevati vzvišeno misel jugoslovanskega vedohrama v Zagrebu. Vendar se je tudi iz naše nedogotvljene Slovenije željno gledalo na to oddaljeno zvezdo na jugoslovanskem obnebnji in vsaj mlajši med nami so že zanaprej od ustanovitve tega zavoda šteli boljše dneve narodne, znanstvene in literarne sloge z našimi južnimi brati. Jugoslovanskega vseučilišča s tem imenom ne bo, pač pa se napravi v Zagrebu enak zavod, ki ima stopiti na njegovo mesto. Mislimo, da ustrezemo našim bralcem, ako jim naznamimo, kako sodi narodna stranka hrvaška o zagrebškem vseučilišču. „Novi Pozor“ piše:

Hvala Bogu! potrjen je zakon o tem, da se vseučilišče v Zagrebu napravi. Naš list in narodna stranka, ktero on zastopa, moreta veselega srca klicati hvala Bogu! ker sta oba mnogo delala in si prizadevala za vseučilišče še za časa, ko so njuni nasprotniki imeli vseučiliščno prizadevanje za sanjarijo in bedarijo. Vsemu kar je postalo v naši domovini veliko in dično, dala je kul narodna stranka s svojo pričetno mislijo in težko žrtvo. Magjaroni so zlovoljno zađaj tapali in ne prinesli nobene žrtve. To je faktum, ktereга bodo potomci še više cenili, nego ga mi moremo in smemo. Med možmi poštene unije jih je mnogo jako bogatih, ali v zapisnikih darovateljev za akademijo, vseučilišče in druge zavode, ki imajo biti narodni prosveti služiti, zastoj bi se iskala imena Rauchov, Bedekovičev in Pejačevićev. Da bi to bili zapisniki magjarske akademije, magjarskega vseučilišča itd., morebiti da bi jih tam našli. Med nami je siromaštvo, ktero si s svojim prvim možem biskupom Strossmajerjem vred od ust odtrguje in žrtvuje, trebi zemljo neobdelano po dolgotrajnim fevdalizmu in seje seme narodni prihodnosti — ono isto siromaštvo, ki se zaradi hrvaškega domoljubja v denašnji dobi kakor potujčena čreda razganja in preganja.

Pri vsem tem se ne branimo pohvaliti vlado, da je zadobila pri Njegovem Veličastvu potrjenje vseučilišča. Nam je za veliko in koristno stvar, torej nočemo popraševati, kteri povodi so visoko vlado nagnili k temu koraku. Misli si hočemo raje, da tudi ona iskreno in resno želi moralni razvitek narodni in da nima namere maskirati svoje sploh protinarodne politike. V slednjem slučaju pa tudi bi se veselili zaradi moči narodnega duha, ki tudi nehočeče primorava na narodno delovanje.

Koristi vseučilišča ni treba na široko nabrojati. Rekli smo vse, ako rečemo, da ono more in mora osnovati narodno znanost, narodno prosveto, kolikor imajo drugi narodi bogastva in moči, vse jim izvira iz znanja, a najveličastnejši dom znanja je vseučilišče. V druge razloge in koristi se ne spuščamo, ker se pogubé v nič pred navedenim samim.

Toda s potrjenjem treh kratkih paragrafov ni nikjer vseučilišče postalo! To zmanjšuje naše radovanje, ker ne vemo, kedaj se bo in kako se bo izpolnila nada, ktero denes gojimo. Najkoristnejši zakon o novem davku čutili bi v dveh mesecih; izvršenje zakona o vseučilišču morebiti bo še čakalo svojih pet ali deset let. Pa tudi tedaj, kedaj se bo zakon izvršil, odvisno je od različnih okoliščin, ali bode donašal ono korist, kakoršna se mora pričakovati.

Nas ni strah, da ne bi naša alma mater zagrebiensis imela dovolj sinov. Komur je znano, da ima vsako leto več kakor po sto hrvaških mladeničev na Dunaji, v Pragi, Gradcu in v Pešti, komur je znano, kako rado mnogi izmed njih telesno stradajo, da se nasitijo z dušno hrano; komur je znano, da naši mladi prijatelji iz Dalmacije pripravljaje se za državno službo, ktera zdaj tirja znanja hrvaškega jezika, nikjer na svetu nimajo prilike posvetiti se učenosti kakor v Zagrebu, *) on bode gotovo pomirjen gledé števila poslušalcev na našem vseučilišču.

Čem več pa se je po tem takem nadejati slušateljev, tem večja je dolžnost skrbeti, da se zadovolji njihovi učni potrebi, ako želimo v znanosti napredek, namestu nazadka. Kader na to stran velike naloge pomislimo, tedaj se ne moremo oteti neke skrbi in bojazni. Bilo bi strašno, ako bode zagrebško vseučilišče učence s tem najbolj mamilo, ker bo moglo deliti pravice kakor druga vseučilišča, a ne bi smelo staviti tirjatev in pogojev drugim enakih.

V tem obziru — bodimo iskreni — bi ne bilo niti dobro niti pravično vse od vlade tirjati in pričakovati. Dobrih profesorjev, od kterih je vse odvisno, vlada ne more stvarjati. Kar je mladih ljudi po tujih vseučiliščih, naj jim bo ves trud v tem, da namestijo profesorske stolice v svoji domovini, da jih proslavijo zajedno s svojim imenom. Ako jih bo dobrih na izbor, onda bo gotovo dolžnost vlade, da vredno izbira brez vseh drugih obzirov, kakor onih, ktere nalaga čista znanost in vednost. Tu more po naši sodbi vlada bolj negativno grešiti, kakor pozitivno dobro delati, ako bo iz kterih koli razlogov, zlasti zaradi političnih zametovala sposobne neposobnim na voljo, a na škodo znanosti. Ako bodo med tem mladi in rodoljubni znanstveniki in učenjaki svojo dolžnost najprej vestno vršili, onda bo javno mnenje, javna kontrola silila vlado, da tudi ona stori svojo dolžnost.

*) Res čudno se nam zdi, da „Novi Pozor“ od nekoliko časa sam Slovence v vseh starostih in stanovih, v vsem početju in nehanji tako ignorira, kakor da bi jih ne bilo na svetu.

To pak so itak stvari, o kterih bo treba kasneje govoriti; za zdaj bi hoteli vedeti, ali se bo zagrebško vseučilišče ustanovilo in vzdržavalo samo na državne stroške? Mi vemo, da se je za vseučilišče podpisalo dovolj prineskov, a mislimo, da bi se oni prineski mogli prepustiti jugoslovanski akademiji, za ktero se od državne oblasti ni ničesar nadejati. Dohajajo nam na um oni ponajveč šolski zakladi, kteri dasiravno so hrvaški, še vedno leže v ogerski blagajnici (riznici). Dohodki teh zakladov so tako znameniti, da bi lahko dva, tudi tri vseučilišča izdržavali. Nadejati se je od „rodoljubne“ hrvaške vlade, ki se ponaša z uplivom na magjarske prijatelje in s prijateljstvom magjarskim, da nam vsaj izprosi dohodke hrvaških zakladov, za kar bi se jej zopet iskreno zahvalili, nemaré za to, da ona vsako priliko porabi v zasmeš narodni stranki. Narodna stranka se ne bo nikdar jezila, samo da magjarska vlada izvrši vse misli, ki so se v naši pameti in v našem srcu izlegle.

Narodno gospodarstvo.

Poljedelstvo in obrtnijstvo.

(Govoril v čitalnici Ptujski dr. Ivan Geršak.)

(Konec.)

Po razgledu v zadnjem listu je lahko presoditi, zakaj je nerodovitna planinasta Švajcarska država jako gosto naseljena; zakaj se ljudje v Ameriki rajše na obstrejši Andov in drugih planin naseljujejo, kakor pa v plodnih ravninah podonavskih na Ogorskem ali po ravninah Orisoka ali Amazonske reke. Zavoljo tega je ljudstvo na Ogorskem, v Srbiji in Romaniji bolj redko kakor pa na Štirkem; zavoljo tega je pa tudi precej manj omikano, kakor tam, kjer mu druženje moči ni tako lahko kakor pri nas.

Blagor človeški zato raste ravno tako, kakor njegova moč, ki jo ima do narave. — Človeška moč do narave pa se najbolj kaže pri poljedelstvu. Vprašam pa, ali se poljedelstvo poprej razvija, ko rokodelstvo, ali se razvijata ob enem, ali se pa rokodelstvo prej razvija ko poljedelstvo? Na to važno prašanje moramo odgovoriti, da rokodelstvo gre zmerom pred poljedelstvom; da razventega poljedelstva ni pričkovati brez razvitega rokodelstva. — Zakaj to?

Dokler nimamo v deželi razvitega rokodelstva, obrti in fužin, se ves napredek in vsa trgovina suče le o tem, da se precej izvernih pridelkov, žita, vina, živine itd. izvozi iz dežele v tuje kraje. V pridelkih naše zemlje je pa tudi zmerom kos ali nekoliko naše zemlje skrito; tisti deli, ki se morejo spreminjati v živež, romajo v druge tuje kraje; zemljo zmerom dojmimo, pa jej dobro ne polagamo, ne moremo si živine dosti rediti, da bi si zemljo dostojno lahko gojili; živina, živinske kosti, njen fosfor itd., vse zapušča našo zemljo, ktera zmerom bolj in bolj hirati mora.

Dajte Turkom, ali turškim Slovanom fužine, obrti, in videli bode, da bo njih zapuščena zemlja zopet rodovitna postala, kakor je nekđaj bila Makedonija in Trakija, potem se bo pravo poljedelstvo še le razvilo. Egipt je v starih časih slovel kot žitnica rimskega kraljestva, pa brez obrti je propal in njegovi prebivalci z njim. Kjerkoli vidimo rokodelca na strani poljedelca, povsodi se razprostira pridelovanje izvernih pridelkov, povsod se jim cena povzdiguje, povsodi se odpirajo nova pota človeške blagosti. To vidimo na Angleškem, kjer je obrtnijstvo, pa tudi ob enem poljedelstvo na največi stopinji razvitka, ktero je človek dosihmal doseči mogel. — Kjer mora pa poljedelec v daljne kraje svoje pridelke prodavati, tam so vsi pridelki jako cenó; on potrebuje veliko zemlje za njih pridelovanje, ljudje so redki in neomikani. To vidimo na Turškem, na Ogorskem in drugod. Ako kmet hoče napredovati, mora semenj za svoje vole in teleta, za svoje žito blizo imeti: on mora priložnost imeti kmalu in brez prevažanja prodavati svoje pridelke. Kajti ako mora jih še le v daljne kraje prevažati, mora plačati vse stroške prevažanja. To je sila velik davek, kteri onod ni potreben, koder so ljudje vkup, koder obrtnik takoj od kmeta dobiva svoj potreben živež brez prevažanja. Potem bo tudi kmet laže začel si zidati lepšo hišo, popravljati občinska pota, gladiti svoje travnike in gnojiti svoje njive, kader mu bo nekaj denarja priostalo črez stroške pridelovanja, kader se bo prevažanja iznebil.

Nikar ne mislimo, da takrat boljše živimo, kader imamo dosti zemlje; to je krivo. Za časa Rudolfa Habsburškega, ali še pozneje, je bilo gotovo več neobdelane zemlje kakor dandenašnji; misliti bi torej bilo, da so takrat ljudje imeli zmerom dosti žita, da so zdravi in veseli dalje živeli. Pa motili bi se. Takrat so ljudje sila hitro pomirali, kuge in lakote so bile gostejše kakor dandenašnji, ko je zemlja bolj razdrobljena in zato tudi bolj obdelana.

Angleška politika je taka, da hoče sama izdelovati vse obrtnijske pridelke za ves svet. Ona goji trgovino, ter je pripravljena bojevati se s tisto deželo, ktera jej brani uvažati njene obrtnijske pridelke. Zaradi tega ne more dospeti do više omike nobena dežela, ki je angleški politiki podvržena; kajti ta je sebična, za druge pogubljiva.

Francoska se je nekđaj drugače obnašala: tam je slavni minister Colbert upeljal novo narodno-gospodarsko politiko, ktera je tje merila, da francoska zemlja neodvisna postane od Angleške, da si Francozi takoj sami pripravljajo vse obrtnijske pridelke, kar jih potrebujejo. Nasledki te politike so bili sila važni; Francoska si je v kratkem času Colbertove sisteme sila pomogla in je ob enem obrtnijstvo in poljedelstvo dospelo na višo stopnjo omike. — Ni mi treba omenjati, da se Avstrija po angleško ravna, da torej nimamo pričakovati poboljšanja naših narodno-gospodarskih razmer. Avstrija se zmerom naslanja na to, da je po svoji legi in svojih narodih obsojena biti bolj poljedelska, pravi, da je „Agrikulturstaat“, pa državniki ne pomislijo, da nam Agrikulturstaat ni mogoč, in da to ime nobene časti ne dela nobeni državi. Pa puhli, slepo pomimagočij a malo misleči liberalizem sedanje dobe tirja to, in zato ni pričakovati, da bi nas ta liberalizem spravil na lepši pot.

Dopisi.

Iz Trsta 15. aprila [Izv. dop.] V našem mestu se dan za dnevom čudne reči godē, Lahi se novoizvoljenih poslancev bolj bojē nego hudiča, zadnja volitev v okolici jih hudo peče. Napenjali so do zdaj vse sile, da bi se rešili gospoda Cegnarja in Zora. Državni poslanec Conti je na Dunaji ministra Plenera prosil, naj bi vlada Cegnarja in Zora iz Trsta prestavila, Plener pak je prošno odbil z opombo, da ju zaradi tega, ker sta izvoljena bila, ne more prestaviti. Na to je šla deputacija novo voljenih laških poslancev k ces. namestniku Möringu in od njega ravno to zahtevala, kar Conti od ministra. Möring je deputaciji odgovoril, da on v tej zadevi ne mora nič storiti, naj se torej obrnejo na dotično višo oblastnijo. Še le v tej zadregi so skrbni mestni očetje sklicali sejo, ki se je začela včeraj zvečer ob 1/2 7. V tej seji so pretresovali še enkrat volitve, in res se je zgodilo, kakor je Hermetov organ „Cittadino“ povedal že v torek ob polдне; namreč, da bodo razen Nabergoja, vsi poslanci v okolici zvrženi. Temu se mi Slovenci v Trstu nanj ne čudimo, ker vajeni smo že takim dobratam, s katerimi nas Lahi prav gostoma razveseljujejo. Včeraj je hotel Zor slovenski govoriti, a prvo sednik mu tega ni dovolil, ampak je rekel, da, ako hoče nemški govoriti, bode vprašal zbor, če je s tem zadovoljen!! — To še nam je manjkalo! Za zdaj tega sicer gospodu prezidentu ne bom očitati, naj pa vendar ne misli, da je že pravde konec. Lahom naj ljubi list „Primorec“ bode dečkom že povedal, kar jim gre. Resultat včerajšnje seje torej je, da je ovržena volitev Cegnarja, Zora, Primožiča in Starca, in je ostal zdaj v svetovalstvu za okolico samo Nabergoj. Ta se je moral Lahom čudovito prikupiti, ker izvoljen je celo v odbor, ki ima popravljati listino volilcev v okolici. Po odhodu iz seje je vse za slovenskimi poslanci vpilo: „bon viaggio, Sciavaggi!“ Za Cegnarjem in Zorom je drla cela drhal na ulice ter žvižgala in ju zasramovala. Pri novih volitvah bodo v tej seji ovrženi vsi brez dvombe zopet voljeni. Čudno pa je, da Lahi ne mislijo razpisati nove volitve; Hermet je včeraj trdil, da je zbor tudi brez sedaj nepotrjenih zastopnikov legalen, ker ima udov zadosti. Ali g. Hermet ne ve, da po §. 52 deželne ustave se mora nova volitev razpisati, ako kdo izvoljenih ni potrjen. Radovedni smo torej, kaj bodo zdaj mestni zbor v svoji modrosti počel. Cegnar in Zor sta Lahom strašne pošasti, že pred prvo volitvo so ju črnili, jima žugali s pismi brez podpisov, ter odsvetovali prevzeti poslanstvo. — da! njih zagrizenost segala je tako daleč, da so Cegnarja celo na očitnih krajih napadali. —

Iz Dunaja, 15. aprila. H. G. [Izv. dop.] En obupen klic za drugim se izvije iz prsi nemških prijateljev zdanje vlade. Videti je, da se spopne pri nas, kar je novi prezident svobodne Amerike svojo častno in zares vzvišeno mesto nastopivši rekel, namreč da „se škodljivost slabe postave (tudi ustave) spozna najbolj, ako se vpelje v življenje“. Dualizem se je postavil v življenje po baronu iz Saksonskega, ki ga je nam dala kot za čudno odškodovanje nesreča (ali sreča?) pri Sadovi. Njegov oče, grof Beust pa obupuje že sam nad tem, ali ima to detične moči dovolj; nagiblje, kakor se trdijo, že k misli, da bi gasam odpravil. Za istino je videti, da Beust enahuje in ker pasti noče, moli zdaj nekoliko roke v federalistični tabor. Tako sti med vlado do zdaj še tiho in nedoločno dve stranki: Beust-Taaffe, katerim je geslo kompromis, in pa Giskra-Hrbst, kateri Slovanom kličejo: v vojnice ustave stopite, če ne, pa vas kontumaciramo. Vsakakor se mora obnebe kmalu razjasniti, da bomo videli, kaj bo. — Poljaki najbrž da odidejo iz državnega zbora. To pa našim slovenskim poslancem preglavico dela, ker ne vedo, kaj potem. Slišal sem, da so zopet tiho v Ljubljani vprašali kaj jim je storiti ter da se nekaj snuje med njimi. Grozno neradi bodo pustili lesenjačo, kjer se lepo sedi in še po vrhu 10 ranjšev na dan dobi tako z lahka; ali ako Poljaki odidejo, potem jim pade poslednji njih publih izgovorov. Jako radovedni smo, kaj bodo sklenili, kaj bodo pred v zboru rekli, kajti Svetec, ki je tako zatrjeval, da je „verfassungstreu“ vendar ne more tako meni nič tebi nič hrbita pokazati. Med slov. poslanci samimi jih je nekoliko, ki bi radi odločno stopili na noge (posebno štajerska dva in kranjskih eden) in bi z veseljem podpisali kako slov. resolucijo, pa Svetec in Toman nočeta. Prvi noče za to, ker bi tako politični otročaji kolikor toliko na pravici ostali, njega bi pa moralo majhno sram biti, drugi je oskrbovalni svetovalac Rudolfove železnice. Vsemu temu v kljub Vam bom mogel kmalu poročati, da „Slovenski Narod“ in tabori po Slovenskem vendar niso bili zastojni.

V Pragi 12. apr. F. T. [Izv. dop.] Gotovo se bodo tudi moji slovenski rojaki veselili z nami, ako vam naznanim slavo, ki jo je žel včeraj vrli naš rojak g. Franjo Grbec na tukajšnjem narodnem gledišči. G. Grbec je gotovo marsikteremu Slovincu, posebno pa Ljubljančanom, ktere je že večkrat z svojem milim glasom razveseljeval, dobro znan; ni mi torej treba „Slov. Nar.“ bralcem podajati njegovega životopisa. Na poklic nekoliko českich rodoljubov je prišel g. Grbec pred štirimi tedni v Prago, da bi nastopil na českem odru. K prvemu svojemu nastopu si je zbral Verdi-jevo opero „Trubadur“, v kateri je včeraj nastopil. Gledišče je bilo prenapolnjeno in takoj pri prvi ariji mu je donela gromovita „slava.“ Pri „stretti“ je bilo ploskanje tako viharno, da se je moral trikrat prikazati. Tacega uspeha se gotovo ni on sam, pa tudi občinstvo ne nadejalo. Denes se čuje le en glas in ta je: „krasno, prekrasno je pel.“ Ponosni smemo biti na našega rojaka kot slovenskega umetnika, kajti na česki operi zamore le pravi umetnik vziti tako slavo, kakor jo je včeraj žel gospod Grbec. Zakličimo mu ponosno tudi mi s Čehi vred „slava!“ —

Naj Vam pri tej priložnosti naznanim majhen fiasko tukajšnje policije. Pretekli teden so bili ene dvakrat po oglih prilepna povabila na tabor v Nusleh pol ure od Prage. Ta tabor bi bil imel biti včeraj. Policija je taborila ves beli dan v Nuslah in vojaki po kasarnah so bili od jutra do pozne noči na nogah. Ali v Nuslah ni bilo nič drugega, kakor vsako nedeljo, kader je lepo. Ker ni bilo nikjer nič posebnega, so jo odpra-

vili policijski stražniki ob 7. zvečer proti domu. Oni pa ki so hoteli ljudstvo zopet na leđ spraviti, so imeli priložnost prepričati se, da se z našim narodom ne da pometati. Česki narod sliši le glas narodnjakov, nikakor pa onih, ki mu hočejo škoditi in ga v novo nesrečo zapeljati. Blagor narodu, ki ima take voditelje kakor jih ima česki, pa tudi le taki značajni voditelji morejo imeti takovšen narod za seboj in sicer pri vsaki priliki, brez prošenj, moledovanja in razlaganja. Naj bi narod in voditelji česki služili v izgled našim rojakom na Slovenskem!

Politični razgled.

Ministerska kriza na Dunaji je stalna na dnevnem redu; zdaj jo zavohajo časnikarji, zdaj pa spekulanti na borski. Dolga bolezen, gotova lopata, pravi naš slovenski pregovor.

Minister Alfred Potocki, ki je po naznanilih časnikarskih še za kaj boljšega poklican, je imel pri Njegovem Veličastvu avdijenco, v kateri je izrekel, da bi moral stopiti iz ministerstva, ko bi Poljaki zapustili državni zbor.

V ministerskem svetovalstvu so se posvetovali v gališki resoluciji. Državni poslanci si pripovedujejo, da bi bila zdaj vlada pri volji Poljakom nekoliko privoščiti. Koliko in kaj ni še znano.

V poslanski zbornici se nadaljuje posvetovanje o reformi zemljišnega davka. Do zdaj so se pridno — kakor se spodobi — po odborovih nasvetih potrjevale vladne tirjatve.

„Vidovdan“ pripoveduje o neki okrožnici Beustovi, v kateri trdi, da se pisemska tajnost v Avstriji strogo spoštuje.

„Tr. Ztg.“ naznanja, da je general Möring imenovan za uda gosposke zbornice. Ali je to prvi korak v ministerstvo?

Prihodnje nedeljo bodo napravili pri Hořicu na Českem tabor pri katerem se bo sklepalo o vprašanji: kako naj se odgajajo mladenčiči, da postanejo vrli državljani?

Na Ogerskem bo imela v državnem zboru Deakova stranka 75, ako pristejemo še hrvaške skupščinarje — 100 glasov večine.

Ogerski svobodni naznanja telegram iz Pešte: Stolni sodnik v Ketegjanu je dal srenjčanom, ki so sklenili zaradi Bersermenija razobesiti zastave žalostinke in so oziroma svoj sklep tudi izvršili, nametati vsakemu po 25 batin. Opozicijski časnik „Magyar Polgar“ so konfiskovali.

Romanska vlada je pri volitvah zmagala, pa menda zadnjikrat. Vsled vladne samovolje in pritiskanja so nastali v nekaterih krajih hudi neredi; v Bukarešti so klicali: ogenj, upor! Kako zmedene morajo zdaj reči na Romanskem biti, kaže v Bukarešti raztrosena novica, da se hoče knez Karl odpovedati in iz dežele bežati, da so ga pa vendar ministri siloma obdržali. Telegram poroča o ministerski krizi.

Italijanska vlada je razglasila postavino snovo o vojaški organizaciji. Vsa vojska se bo razdelila v stoječo vojsko in rezervo, in bo štela vkup 620.000 mož, med temi 400.000 mož stoječe vojske. Te organizacije po vseh državah so lep, pa drag dokaz evropske miroljubnosti.

„Giornale di Roma“ naznanja, da so sv. očetu čestiali vladarji angleški, ruski, pruski, virtenberški, kraljica špajska, princ asturski, cesarica meksikanska, veliki vojvoda toskanski, in pa oni vladarji ki imajo svoje zastopnike v Rimu.

Naj tu omenjamo govora generala Niela v postavodajnem telu francoskem, ki je vse kazanje na odpuščanje vojakov in miroljubje vladno s tem podrł, da je mogoče v osmih dneh imeti vso vojsko na nogah in tako na tihem, da ne bo nihče o tem nič vedel. Naj tudi dostavimo kakovšna je tista francoska vojska, ki si jo upa Niel v osmih dneh pripeljati na bojišče evropsko. Po Nielovih besedah je francoska vojna organizacija ravno tako izvrstna, kakor vojna gotovost in hrabrost armadina. Zdaj je pri zastavah 400.000 vojakov, pri prvem hrumu pa jih je lahko 662.000 pripravljenih napotiti se na bojišče, vsi magazini in arsenali so polni in milijon pušk šaspotskih je pripravljenih.

Mogoče je, da si Rusija in Anglija, ki ste bili do zdaj v Aziji si toliko nasprotni in kterih orožje se je tudi v krimski vojski križalo, v prihodnje podasti roke, da bi si mirno razdelili Azijo in jo potem pridobili za kulturo. Pa zdrava misel se je med ruskimi in angleškimi rodoljubi in vladnimi moži oživila, in se je o njej že govorilo v svetovnem časniku „Times“, ki že obeta neposrednih dogovorov z Rusijo zaradi Azije. Ob istem času je znani angleški general Sir Vincent Eyre, ki se je dolgo bojeval v Indiji in srednji Aziji, prav ostro obsodil poprejšnjo angleško politiko, ki je sklepala drage zveze z Afghani in drugimi divjnimi narodi in jih ščuvala proti ruskim zaveznikom in Rusiji sami. Taka mogoča zveza iz kulturnih namenov bi bila neprecenljive vrednosti za azijske narode in kulturo sploh. Imela bi pa tudi veliko važnost za Evropo samo, ker bi tudi tú marsiktero razmerje spremenila in zasukala. Ako ste Rusija in Anglija v Aziji zaveznici, — piše „Corr.“ — moral boste kolikor toliko prijateljske biti tudi v Evropi, vsaj pa skupno rešitev vzhodnega vprašanja vzeti v roke. Rusko-angleška zveza bi torej ne le v Aziji, ampak tudi v Evropi koristila omiki in človečanstvu, zlasti ko bi se obé zavezali, da hočeti protavati vsakemu nepotrebne kaljenju evropskega miru. In tudi to slednje bi bilo lahko mogoče, saj bi obema državam bilo treba miru v Evropi, ako bi hotele svoje armade svobodno rabiti v Aziji V tem smislu bi se morala pač angleško-ruska zveza pozdravljati kot omikonosna dogodba.

Na Angleškem je veliko hrupa delalo v parlamentu lordov in med ljudstvom obnašanje nekaterih angleških misijonarjev v Kini. Ti možje s tacinimi pripomočki v Kini krščanstvo širijo, da se ljudstvo punta proti njim. Pred nekoliko časom so poklicali misijonarji angleško orožje na pomoč. Konzul jim je ustregel ter začel na mesto streljati s kanoni. Več hiš je bilo poručenih, in veliko ljudi pobitih. Angleži so zaradi tacega ravnanja svojih ljudi zelo nevoljni in mislijo Kitajcem odškodovanje dati.

Od nekoliko časa sem se je javno mišljenje v Španiji vidno spremenilo. Podobe posameznih kandidatov za prestol so bolj in bolj obledeli in kakor ti gospodje izgubljajo vse upanje, tako se reči republikani na korist naklanjajo. Mogoče bi bilo, da bo republika morala priti, ker ni pravih kandidatov za prestol. Republikanci so sadnje čase dobili mnogo upanja. Zatorej so pa tudi postali bolj pazni in pozorni, da ne bi svojim nasprotnikom stiskali orožja v roke in da bi dokazali, ka republika ne pomenja sile in nereda, ampak red, mir in pravico. —

Turčiji hoče menda greben zrasti. Veliki vezir Ali Paša je razposlal zastopnikom turške vlade okrožnico, v kateri priznava, da so krščanski podložniki sultanovi vedno bolj in bolj razkačeni, da jih pa porta ne more potolažiti, ker tuje velevlasti krščanom vsaka drugače svetuje in nanje upljiva; torej se bo porta na lastne noge postavila, kakor je to s tolikim uspehom storila v grški zadevi. Potuha pariške konferencije že donaha svoje sadje, ali bo pa Turčija pri novi smeli igri dobila, to se nam ne zdi dvomljivo.

Razne stvari.

* (Skromno vprašanje do slavnega odbora slovenske Matice v Ljubljani.) Ali res misli sl. odbor ustreči željam Matičarjev v izdajo „Naučnega slovnika“, ki bode pri najugodnejših okoliščinah — končan v 24 letih? — Ako sl. odbor pritrudi na to vprašanje, vprašamo ga dalje: Ali se sl. odbor ne boji, da bo knjiga v prvih zvezkih že ostarela, ko bo delo gotovo? Nekoliko matičarjev.

* (Tabor.) Iz Ormuža se nam piše, da se bo tam napravil 8. avgusta velik slovenski tabor. Tako je prav. Le še več taborov, in še enkrat taborov!

* (Slovenščina — beračica v uradnih.) V osebnem poslu sem, tako nekdo iznad Ljubljane piše „Novicam“, pretekledni po Notranjskem hodil in se tam prepričal, kako željno in težko ljudje pričakujejo, da bi naše cesarske gosposke vendar začele županijam in posameznim ljudem v domačem jeziku dopisovati; slišal sem, da si ljudje v tej zadevi zdatnega vspeha od pivškega tabora nadejajo; nasproti sem pa tudi slišal, da se nasprotniki, to je, nekateri uradniki, tudi silno slovenski pisavi ustavljajo. Vsega, kar sem v tej zadevi slišal, ne bom popisoval na drobno, toda enega dogodka pa vendar ne morem zamolčati. Mogočen cesarski uradnik, kateremu se je o ustavnem življenji še komaj kaj sanjalo in kateri se menda še svojega imena slovenski pisati ni navadil, akoravno ga je slovenska mati rodila in mu tudi slovenski kruh že mnoga leta prav dobro diši, je, kakor sem slišal, zadnji čas nekega vnetega rodljuba, obče spoštovanega moža, nagovoril, da naj iz službe spodi človeka, kateri ima to „strašno hudobno pregreho“ na sebi, da v svojem poslovanji domači slovenski jezik rabi! Imenovani mož se je v svoji sveti jezi togotil in pritožil, da svoje službe ne more opravljati dalje, ako ljudje vedno več in več slovenskih vlog predlagajo. — Tako daleč tedaj je že prišlo v vpeljavo slovenščine v javne pisarnice, da si cesarski uradniki, kateri so na decembersko ustavno postavlo prisegli, upajo iz rok puliti kruh domačim rojakom, kateri na slovenski zemlji slovenski pišejo! Če bomo take rapredke delali, bode se kmalu reklo: kdor bo pri nas slovenski govoril in pisal, bo moral iz dežele! Nedavno sem v „Novicah“ čital, da je c. kr. deželni poglavar okrajnim gosposkam rabo slovenskega jezika resno zapovedal. Navedena dogodba kaže, da ali „Novice“ niso resnice govorile, ali pa da podložni uradniki ukaza deželnega glavarja ne poslušajo. Dopisovalec teh vrstic prosi v imenu tisoč in tisoč ljudskega naroda, naj se „Slovenija“, društvo za brambo narodnih pravic, možato potegne za ravnopravnost slovenskega jezika.

* (Iz poslednje seje deželnega odbora kranjskega.) Sklenjeno je bilo razpisati zdaj štipendije za mladenče, kateri hočejo se gozdarstva učiti v deželni dveletni gozdarški šoli na šneperski grajščini, ki se začne 1. oktobra letos in kjer se bode učilov domačem slovenskem jeziku. Tacih štipendij, po katerih bodo učenci razun obleke, ki si jo morajo oskrbeti sami oskrbljeni z vsem, kar je za živež, stanovanje in poduk treba, je 8. Vzeli se bodo v to šolo učenci taki, ki so sinovi malopremožnih kranjskih starišev in ki so z dobrim vspehom dovršili nižo realko ali vsaj nekoliko let njenih ali vsaj ljudsko šolo. Prošnje za te štipendije se imajo do konca maja izročiti deželnemu odboru v Ljubljani. — V tej seji je pritril deželni odbor c. kr. deželni vladi, da sez malimi razločki tudi deželnemu zboru kranjskemu predloži načrt postave, ktera prepoveduje nezmerni lov koristnih tičev, in zapoveduje pokončevanje škodljivih gosenic in kebrov.

* (Ljubljanski magistrat) je priobčil tale slovenski razglas: Vsled §. 7. postave od 9. marca 1869 se razglašja, da sestavljen zapisnik za porotnike poklicanih srenjčanov od 16. aprila 1869 v magistratnem ekspeditu v očitni pregled leži, in da je slehernemu dovoljeno med tem časom zoper to, da je kdo po postaviopravičen izpuščen, ali drugi nepostavno vpisan, pismeno, ali pa v zapisnik ugovarjati, in ravno tako na podlagi §. 5. navedene postave zvržive vzroke dokazati, pri čem se posebno opomni, da vsi, ki so 60 let starosti spolnili, smejo se poslu porotnika za vselej odpovedati.

* (G. Peter Graselli, lastnik „Triglava“) je 1. aprila nastopil svojo kazen — 5 tednov sedéza prisojenih mu zaradi članka „Unsere Deutsch-liberalen.“

* (Gledé volitve deželnega poslanca v Trebnjem) se piše iz Ljubljane v „Naše Listy“: „Volitev za trbanskiokraj je odločena na 24. dan maja. Nemško ustavno društvo hoče za kandidata postaviti deželga predsednika Konrada pl. Eibisfelda, da bi tako z visoko službo vabila za svojo stranko. Od narodne strani bo kandidiral dr. Valentin Zarnik, znan kot dober govornik in izvrsten humorist. Dasiravno on spada med Mladoslavence, se vendar sme nadejati, da bodo zanj tudi stari.“ —

* (Domača umetnost.) Od početka tega leta sem zopet v Benedkah biva mlad marljiv Kranjec, Iv. Franke, ki hoče na ondodni malarški akademiji nadaljevati svoje pretrgane umetnijske študije. Franke je na Krajskem izmatal nekoliko slik za altarje, nekoliko portretov in zgodovinskih podob. Ta dela kažejo odlično sposobnost in ljubezen do umetnosti, bogato obdarovan talent in živo čut za barve ter za prihodnje mnogo obetajo. Posebno se je naš rojak namenil zaslediti ono tehniko z barvami, s katero so izgledni mojstri 15. in 16. stoletja dajali svojim neminljivo in še nedoseženim umotvorom ono krasoto barv, ki daje tem podobam stalno prednost in vrednost. Mi smo imeli — piše „L. Tagbl.“ — priliko videti dve kopiji takih podob, ktere je Franke pred nekimi dnovi poslal nekemu prijatlu umetnosti in se moremo vidnemu napredku našega rojaka le veseliti. Te kopiji, Kristus z opostelnim Tomažem po Cima da Conegliano in sv. Janez po Paolo Veronese, se morate prav srečno izdelani imenovati in je težavno delo prav pridno izpeljano. Prijatelji umetnosti, ki vedó tudi dobre kopije ceniti, imajo priliko posluževati se umetnosti našega rojaka, ker si bo marno prizadeval pod zmernimi pogoji opraviti naročila, ki bi se mu v Benedke poslala. S takimi naročili pa bi si pridobili še drugo zaslugo, da bi namreč domačemu umetniku, ki si na tujem le težko pridobuje materialna sredstva svoji eksitenci, zagotovili priliko še dalje in popolnoma se posvetiti lepemu svojemu poklicu na rojstnem mestu in pod upljivom klasičnih izgledov. V tem dobrem namenu pristavljemo adresu umetnikovo, ktereга bodo pisma nahajala „ai Carmini, ponte Foscari Nr. 3250 v Benedkah.“

* („Sviloreja“) umevno in v podobah razlagana za male svilorejce“ je prišla v Ljubljani na svitlo in se dobi pri založniku in knjigokupcu, Lerher-ji po deset krajcarjev iztis. Knjižica ki kratko pa dobro razlaga vse kar je treba slovenskemu kmetu, ki si je kaj murb nasadil in se hoče podučiti, kako se židni črviči redé, kaže v natančnih podobah kar z besedo razlaga. Ker je cena (10 kr.) tako mahjna, bodi živo priporočeno vsem po deželi bivajočim slovenskim rodoljubom, da jo skušajo kolikor mogoče med ljudstvo razširiti in tako svilorejo pospeševati.

* (Ravno tako, samo narobe.) Ko se je novi predsednik združenih ameriškanih držav upeljeval v tako imenovano „belo hišo“, predsednikovo uradno stanovanje, prejel je po atlantiškem kabelju voščilo od grofa Bismarka. Zdaj je nek demokratičen šaljiv list predsedniku Grantu tale odgovor na jezik položil: „Ekscelenca! Vsi ste izrekli svoje sočutje do mene in povdarjali, kako lepo se midva skladava. Istina: oba sva zmagovalca, oba imava sijajnih uspehov, oba sva prva uradnika od naji novo ustanovljenih držav. Ves razloček obstaja v najinih sistemah. Jaz delam iz svojih vojakov državljane — Vi narobe; pri meni se morajo vse postave vestno izvršiti, če tudi sam nisem ž njimi zadovoljen — Vi narobe. In narobe, ekscelenca! Jaz sem postavi podložen, Vi nadležen — opustite mi izraz, če ni dober, morebiti se bom še naučil, da bom mogel kasneje bolj jasno z Vami govoriti. Vaš Grant. — Državnemu pravdniku je ta odgovor tako dopadal, da je ves časnik za-se pridržal, t. j. ga konfisciral.

Dunajska borza od 16. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih 61 fl. 60 kr. Kreditne akcije 287 fl. — kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. — fl. — London 124 fl. 05 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 69 fl. 50 kr. Srebro 121 fl. 75 kr.
1860 drž. posojilo 101 fl. — kr. Cekini 5 fl. 84 kr.
Akcije narod. banke 725 fl. — kr.

Razjasnilo in priporočilo!

Da upokojim svoje podpornike, izrekam, da v mojih kakor znano prav velikih izložbinah omarah ni najti niti pakfona niti družega goljušivega blaga, kar so si predrznile pripovedovati nektere osebnosti, ki bi rade pametne bile.

Da tako žalostno krušno nevošljivost krepko zavrnem, plačam 100 cekinov ali pa primeren znesek v bankni valuti po vsakokratnem dnevem kursu vsacemu, kdor mi v obéh mojih izlogah najde le eno če tudi še tako majhno stvar, ki bi ne spadala pod rubriko: juveli, srebrnina ali zlatina.

Ob enem priporočam svojo zalogo blaga, ko bi ena ali druga stvar ne bila popolnoma po ušechi, kar se v vsaki veči kupčiji sem ter tje lahko primeri, mi je vsled mojih zvez s prvimi fabrikami prav lahko mogoče, v malo dneh ustreči posameznim željam.

Da se vsi v moje delo spadajoči popravki le pri meni najboljše izdelujejo, je itak že tako znano, da se mi odveč zdi še kaj več o tem govoriti.

Av gust Thiel,
juvelir, zlatar in srebrninar v Marbo ru,
gosposke ulice, Payerjeva hiša.